

Bijlage Stand van zaken windenergie 2015

Bijlage bij Statenbrief "stand van zaken windenergie", nr 81665BEO

1. Afspraken in het EnergieAkkoord en Coalitieakkoord
2. Gebiedsparticipatie
3. Moties windenergie
4. Stand van zaken productie aantallen

1. Afspraken in het EnergieAkkoord en Coalitieakkoord.

In het EnergieAkkoord (provincies, Rijk, energiebedrijven, maatschappelijke organisaties) is afgesproken dat in 2020 landelijk 6000 MW windenergie gerealiseerd zal zijn. De bijdrage vanuit de provincie Utrecht zal 65,5 MW zijn. De uitwerking van de afspraken bevat een tijdsplan voor tussentijdse doelen, namelijk:

De bouw kan circa één tot twee jaar in beslag nemen. Start bouw :	2018.
Planologisch onherroepelijk worden (dus procedure Raad van State afgerond):	2017
Specifieke locatie planologisch vastgelegd in bestemmingsplan of inpassingsplan:	2016/2017
Verankering (zoek)locaties in structuurvisie provincie	2014

In het CoalitieAkkoord is ten aanzien van windenergie opgenomen dat locaties worden gerealiseerd met voorkeur voor gemeentelijk bestuurlijk draagvlak. Het CoalitieAkkoord geeft aan: "In 2017 beoordelen wij of we naar redelijkheid kunnen verwachten dat we de met het Rijk afgesproken 65,5 MW aan windenergie in 2020 kunnen halen. Voldoende draagvlak bij de gemeenteraad blijft daarbij een randvoorwaarde. Als het behalen van de afspraak met het Rijk niet waarschijnlijk is, zullen we aan de hand van de bevindingen op dat moment onze inzet intensiveren."

Het herijken van de inzet betekent overigens niet dat de ambities met betrekking tot windenergie ingeruild kunnen worden tegen andere vormen van duurzame energie, bijvoorbeeld zon of biomassa. Wij staan voor onze opgave met betrekking tot windenergie en het verduurzamen van onze energiebehoefte als geheel.

Op dit moment (oktober 2015) bevinden een aantal initiatieven zich in de fase van voorbereidende oordeelsvorming door betrokken gemeenten. Gezien de voorkeur voor gemeentelijk bestuurlijk draagvlak wordt publicatie van deze initiatieven in eerste instantie aan deze gemeenten overgelaten. Al deze initiatieven zijn gericht op het starten van de ruimtelijke procedures (bestemmingsplannen) in 2016. Dit betekent uiterlijk eind 2015, begin 2016, een eerste openbare aanduiding van deze initiatieven. Indien deze initiatieven uiterlijk 2020 leiden tot concrete locaties wordt voldaan aan de productie afspraak in het EnergieAkkoord.

Indien gerede kans bestaat dat deze afspraak niet gehaald wordt, bestaat de kans dat vanuit het Rijk de provincie wordt verzocht gebruik te maken van haar doorzettingsmacht, via de Provinciale Coördinatie-regeling. De Elektriciteitswet geeft de provincies het bevoegd gezag over windparken tussen 5MW en 100 MW.

Eind oktober of medio november zal minister Kamp zijn Energievisie aan de Tweede Kamer aanbieden. Ter voorbereiding op deze visie én ter bewaking van de voortgang van het Energieakkoord heeft de minister begin oktober zijn zorgen geuit of de afgesproken 6000 MW windenergie tijdig in ruimtelijke plannen is vastgelegd. De minister zal met een kerndelegatie van het IPO de belangrijkste knelpunten bespreken en vraagt de provincies in de volgende monitor (begin 2016) specifiek op de locatiekeuzes in te gaan.

2. Gebiedsparticipatie

Naast genoemd bestuurlijk draagvlak is maatschappelijk draagvlak ook van belang bij de realisatie van windturbines. Dit betekent niet dat alleen initiatieven welke kunnen rekenen op 100% instemming doorgang zullen hebben. Een goede afweging betekent soms het nemen van besluiten zonder 100% instemming. Gezien de maatschappelijke impact van windturbines vraagt het realiseren van windturbines echter wel meer dan louter een formele inspraak. Vanuit de provincie, maar ook vanuit betrokken gemeenten, is bij alle initiatieven aangegeven dat de omgeving (zowel woningen als bedrijven) tijdig bij de besluitvorming betrokken moet worden. Dat betekent dat wij bij de gemeente of initiatiefnemer aandringen op een communicatieplan voor het verdere proces zodra het gemeentebestuur groen licht heeft gegeven voor verdere uitwerking. Gezien de vele variabelen bij het inrichten van een locatie (nabijheid woningen, natuur, netaansluiting, grondposities) is soms het aantal scenario's in opstellingen en businesscases beperkt. Daar waar wel meerdere scenario's denkbaar zijn, wordt aangestuurd op het betrekken van de omgeving bij de keuze tussen scenario's. Te denken valt aan afwegingen bij het aantal turbines: meer opbrengsten besteedbaar in het gebied versus de landschappelijke impact van een extra turbine.

Voor alles geldt dat de provinciale voorkeur voor gemeentelijk bestuurlijk draagvlak ook betekent dat de betrokken gemeenten de belangrijkste rol hebben in dit proces.

3. Moties windenergie

Bij de behandeling van de Tweede Partiële herziening Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS, 3 november 2014) zijn twee moties aangenomen, welke continu aandacht behoeven, te weten:

- Motie "Utrecht staat voor afspraak windenergie". Verzocht wordt om, indien de ruimtelijke mogelijkheden niet voor 2018 benut dreigen te worden, alle mogelijke locaties opnieuw af te wegen en aan de Staten aanvullende locaties voor te stellen.

Wij menen dat wij in 2016, uiterlijk 2017, grote stappen kunnen zetten in het realiseren van de ruimtelijke mogelijkheden. Alle nu bij gemeentebesturen voorliggende initiatieven richten zich op vaststelling van ruimtelijke plannen in 2016/2017. In het coalitieakkoord hebben wij 2017 opgenomen als cruciaal moment met betrekking tot onze inzet. Om initiatieven daadwerkelijk in 2016/2017 te laten landen in ruimtelijke plannen, is de uitvoering aan uw volgende motie van belang :

- Motie "gemeenten helpen ons, dus wij helpen gemeenten". Verzocht wordt gemeenten, die opwekking van windenergie willen realiseren, te ondersteunen bij alle procedures, te helpen bij draagvlakontwikkeling zoals door verspreiden best practices, een mediator te zijn of aan te stellen en op verzoek van gemeenten hen verder te ondersteunen waar gewenst.

Wij hebben uitvoering gegeven aan deze motie door gehoor te geven aan dergelijke gemeentelijke of, in overleg met gemeenten, aan particuliere verzoeken:

- financiële bijdrage aan radaronderzoek, expertise (met name geluid), en het evaluatie onderzoek te Houten.
- Als onafhankelijk gesprekspartner verbinding gelegd tussen belangen van initiatiefnemers, gemeenten, rijkswaterstaat, cultureel erfgoed, bewonersgroepen.
- Juridische ondersteuning
- Uitwisseling van best practices, binnen en buiten de provincie, met initiatieven in de provincie (netaansluiting, radar, sturingsfilosofie, participatievormen, jurisprudentie, technische know how).

De gemeentebesturen waar momenteel aanvullende initiatieven ter besluitvorming voorliggen hebben met name behoefte aan een financiële bijdrage in onderzoek, bijdrage aan procescoördinator en het bieden van expertise.

4. Stand van zaken productie windenergie

In onderstaand overzicht zijn de gerealiseerde en voorgenomen windturbines vanaf 60 meter opgenomen. Kleine(re) windturbines leveren geen bijdrage aan de provinciale taakstelling zoals overeengekomen in het energieakkoord. De genoemde aantallen betreffen het vermogen in MegaWatts (MW). De totale provinciale opgave in het EnergieAkkoord bedraagt 65,5 MW in 2020.

Een aantal gemeenten kennen initiatieven voor windenergie welke nog niet nader uitgewerkt zijn. Niet alle initiatieven zijn besproken binnen het gemeentebestuur of met de raad en zijn, ook op verzoek van gemeente en initiatiefnemers, daarmee nog niet rijp voor publicatie door de provincie. Deze initiatieven zijn niet opgenomen in het getalsmatige overzicht. Mochten deze wel succesvol zijn, dan zou hun bijdrage circa 20 MW kunnen zijn.

Gerealiseerd : 25 Mw

Lopik	6	
De Ronde Venen	3	
Houten ¹	6	
Nieuwegein ¹	10	Bestemmingsplan ruimte 15 MW ²

onherroepelijk bestemmingsplan

Vianen ¹	6	Bestemmingsplan ruimte 10,2 MW. ²
---------------------	---	--

Initiatieven in ontwikkeling

Amersfoort ¹	9 tot 12	Lokale initiatieven, gezamenlijk mogelijk 3 tot 4 turbines.
Houten ARK	9 tot 12	Initiatief opgenomen in gemeentelijke structuurvisie.

"resterend" opgenomen in PRV

Rijnsburg	9 tot 12	Gemeentelijke zoeklocatie; geen plan in voorbereiding
-----------	----------	---

Totaal : 58 – 67 MW (exclusief meerruimte in bestemmingsplannen ²)

Opmerkingen :

1) nadere informatie locaties

Amersfoort :

Het betreft hier twee lokale initiatieven (De Isselt en Hoevelaken) van bewoners en bedrijfsleven, procesmatig en inhoudelijk ondersteund door gemeente en provincie, maar nog niet voorgelegd ter besluitvorming aan de gemeenteraad.

Op 8 september heeft het Amersfoortse college ingestemd met het starten van haalbaarheidsonderzoek voor deze windinitiatieven en voor zonnenvelden. Het college wil de raad goed meenemen in het proces en is niet zelf trekker van de initiatieven. Dat blijven de initiatiefnemers zelf. Het collegevoornemen wordt ter besluitvorming in oktober aan de raad aangeboden.

Het voornemen is in 2016 de planologische procedures te starten.

De in het overzicht opgenomen aantallen zijn gebaseerd op tussentijdse berekeningen. De feitelijke mogelijkheden zijn mede afhankelijk van de uitkomsten van het raadsbesluit en de te starten onderzoeken.

Nieuwegein

Op 24 april 2015 is het Windpark Nieuwegein geopend. De bouw was in de zomer van 2014 gestart. De vijf turbines hebben een totaal vermogen van 10 MW.

Houten

Op verzoek van, en in samenwerking met de provincie, heeft de gemeente Houten aan de Universiteit Utrecht de opdracht gegeven tot evaluatie van het windpark te Houten. Dit onderzoek richt zich met name op de wijze waarop het park tot stand is gekomen. Onderdeel van het onderzoek is een online enquête onder inwoners van Houten. Zodra de uitkomsten van de evaluatie gereed zijn wordt u nader bericht. Onze inzet is de uitkomsten te benutten in volgende parken.

Vianen

De Raad van State heeft de bezwaren tegen het windpark ongegrond verklaard, waarmee het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden. De volgende fase is het bouwen ervan. Naar verwachting in 2016.

2) meerruimte in bestemmingsplannen.

In het EnergieAkkoord en binnen het IPO is afgesproken dat betrokken overheden (voor parken van deze omvang zijn dat de provincies) hun instrumenten zullen inzetten voor hun aandeel in de productie afspraken. De feitelijke realisatie en energieproductie, en daarmee het benutten van de geboden mogelijkheden, is aan de markt. Indien de markt de geboden mogelijkheid niet optimaal benut is de verminderde productie niet verwijdbaar aan de provincie of gemeente. Vooralsnog is dit verschil tussen planologisch kader en realiteit 9,2 MW. Echter, uitgegaan wordt van het aanbieden van voldoende locaties per provincie opdat uiteindelijk de afgesproken

hoeveelheden gerealiseerd (kunnen) gaan worden. Om die reden is in de totaalsom uitgegaan van benut vermogen en niet van dit hogere planologisch toegestaan vermogen.